

Sieppari

Viiskytluvulla kuului Amerikasta kummaa. Oli julkaistu nuorisokirja, jossa esiintyi useaan kertaan sana fuck. Kirja oli kuulemma kirjoitettu nuorisoslangilla, jota oli vaikea ymmärtää. Teos oli julkisuutta pakoilevan nuorehkon kirjailijan J. D. Salingerin *The Catcher in the Rye*.

Haeskelin kirjaa koulukaupunkini Kouvolan ainoasta kirjakaupasta vieraskielisten teosten pikkuruisesta hyllystä. Ei löytynyt, eivätkä kirjakaupan tädit olleen koskaan kuulleetkaan moisesta.

USA:ssa kirja julkaistiin jo vuonna 1951. Siitä jouduttiin ottamaan heti useita uusintapainoksia, ja silti kirjakaupat myivät eioota. Vanhoilliset uskonnolliset piirit yrittivät kieltää kirjan, mutteivät onnistuneet. Kauheinta tietysti oli, että kirjassa toistui muutaman kerran tuo mystinen sana fuck.

Täällä perukoilla saimme odotella kymmenen vuotta, ennen kuin oli mahdollista kokea tämä kohukirja äidinkielellä. Pentti Saarikoski tarttui aiheeseen ja käänsi Siepparin nuorisoslangille. Se ilmestyi sopivasti jouluksi 1961. Olin silloin keskikoulun neljännellä luokalla ja sain taivuteltua äitini ostamaan Siepparin joululahjaksi. Vau!

Opus oli aika vaatimattoman tuntuinen ohuehko mutta kovakantinen. Päälyksessä komeili J. D. Salingerin salaperäinen kuva. Kirjan välistä löytyi kellertävä nelisivuinen lehdykkä, sanasto, jossa oudoimmat slangisanat oli selitetty. Se on minulla vieläkin tallessa.

Jos teitä tosissaan huvittaa kuulla niin ensimmäinen juttu minkä te varmaan haluatte tietää on, että missä mä synnyin ja millainen oli mun surullinen lapsuuteni, ja mitä mun vanhemmat teki ja sillailla ennen kun mä synnyin, ja muuta paskaa ala David Copperfield, mut siihen mä en ihan totta rupee.

Näin aloittaa 16-vuotias Holden Caulfield tarinansa pari päivää kestävästä kuljeskelustaan Manhattanilla. Teksti vilisee kielioppivirheitä, mutta Pentti Saarikoski hallitsee kokonaisuuden. Hän ei mitenkään mässäile rumilla sanoilla. Linnan Tunteiden on paljon rajumpaa. Sieppari tyrmättiin, mutta juuri siksi sitä haluttiin. Suomessakin.

Holden on älykäs mutta turhautunut kaikkeen aikuisten mössöön. Hän on saanut potkut hienosta koulustaan. Hän lukee paljon ja pitää kirjoista. Mutta eniten hän arvostaa pikkusiskoaan ja tykkää yli kaiken pienistä ruispelossa temmeltävistä pallinaamoista. Hän kuvittelee vartioidensa ruispellon reunamilla, etteivät pikkuiset vaan putoaisi jyrkänteeltä rotkoon.

Muutama vuosi sitten Sieppari ilmestyi uudelleen Arto Schroderuksen suomentamana. Se on vielä lukematta, joten en voi verrata Saarikoskeen. Väitetään, että yli 40 vuodessa slangi on vaan niin paljon muuttunut, että päivitystä kaivattiin.

Miksikö tätä rustaan. No siksi, että Sieppari järisytti aikanaan 15-vuotiaan maalaispojan päätä. Luin sen monta kertaa, ja se innoitti pariin kelpo aineeseenkin. Sitten ylioppilaskirjoituksissa kirjoitin Sieppari mielessäni aiheesta Kirjailija ja hänen vastuunsa. Sain kirkkaan ällän!

Mystinen J. D. Salinger kuoli tammikuun lopulla 91-vuotiaana. Hän pysyi johdonmukaisesti poissa julkisuudesta, ei antanut haastatteluja eikä sallinut itseään kuvattavan. Sieppari kuitenkin jyllää. Se tulee pian ylittämään 100 miljoonan myydyin kirjan rajan.

pajen